

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ: «ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ»

1. Εκπαιδευτικός: Παπαϊωάννου Βασίλειος, Φιλολόγος

2. Διδακτικό αντικείμενο και διδακτική ενότητα:

Νεοελληνική Γραμματεία

Διονύσιος Σολωμός: «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι»

3. Τάξη:

Γ' Γυμνασίου

4. Θέμα:

Το προτεινόμενο σενάριο μαθήματος έχει ως βασικό σκοπό αφ' ενός μεν να γνωρίσει στους μαθητές την ποιητική σύνθεση του εθνικού μας ποιητή Διονύσιου Σολωμού, αφ' ετέρου δε να συνδέσει, στα πλαίσια της διαθεματικότητας, τα ιστορικά γεγονότα που ενέπνευσαν τον ποιητή. Ταυτόχρονα φιλοδοξεί να κεντρίσει το ενδιαφέρον των μαθητών για την καλλιτεχνική δημιουργία (μουσική, ζωγραφική) που δημιουργήθηκε από μεταγενέστερους καλλιτέχνες επηρεασμένους από την Έξοδο του Μεσολογγίου. Τέλος θα καλλιεργήσει στους μαθητές ένα ελκυστικό μαθησιακό περιβάλλον χωρίς αποστήθιση γνώσεων και θα τους βοηθήσει να αναπτύξουν το πνεύμα της ομαδικότητας και συνεργατικότητας.

5. Χρονική διάρκεια:

2-3 διδακτικές ώρες

6. Χώρος υλοποίησης:

Αίθουσα διδασκαλίας, Εργαστήριο υπολογιστών, Αίθουσα διαδραστικού πίνακα.

7. Προαπαιτούμενες γνώσεις μαθητών:

Βασικές γνώσεις στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και στην περιήγηση στο διαδίκτυο.

8. Απαιτούμενα μέσα διδασκαλίας-τεχνολογικά εργαλεία:

Σχολικό εγχειρίδιο, φύλλα εργασίας μαθητών, διαδίκτυο, word και power point.

9. Διαχωρισμός μαθητών:

Οι μαθητές χωρίζονται σε τέσσερις (4) ομάδες ανεξάρτητα από την επίδοσή τους και στην καθεμία ομάδα ανατίθεται συγκεκριμένος ρόλος και διαφορετικές εργασίες.

10. Παιδαγωγικοί στόχοι:

- Να γνωρίσουν οι μαθητές τη σημασία της διερευνητικής μάθησης, ώστε να μην είναι παθητικοί δέκτες. Με τον τρόπο αυτό θα αναπτύξουν την αυτενέργεια και τη δημιουργική πρωτοβουλία.
- Να ασκηθούν σε νέες μορφές εκπαιδευτικής διαδικασίας μέσω της ομαδοσυνεργατικότητας.
- Να εντάξουν το διαδίκτυο στη μαθησιακή διαδικασία δημιουργώντας νέο εκπαιδευτικό περιβάλλον.
- Να διαπιστώσουν την αλληλουχία μεταξύ των διαφορετικών μορφών τέχνης και τη σύνδεση της ποίησης με τη ζωγραφική και τη μουσική.
- Να ενδυναμώσουν την κριτική τους σκέψη συγκρίνοντας διαφορετικές μορφές τέχνης.
- Να ασκηθούν στο γραπτό λόγο διατυπώνοντας τις σκέψεις και τα συμπεράσματά τους.

11. Διδακτικοί στόχοι:

- Να γνωρίσουν οι μαθητές μία από τις κορυφαίες ποιητικές δημιουργίες του Διονύσιου Σολωμού.
- Να αντιληφθούν τα αισθητικά κριτήρια που καθιστούν τους «Ελεύθερους Πολιορκημένους» από τα αριστουργήματα της νεοελληνικής ποιητικής δημιουργίας.
- Να εμπλουτίσουν τις ιστορικές τους γνώσεις για τα γεγονότα της πολιορκίας, της Εξόδου του Μεσολογγίου, της θυσίας των υπερασπιστών του και γενικότερα για την Επανάσταση του 1821.
- Να διαπιστώσουν ότι η ελληνική ιστορία από την αρχαιότητα διακρίνεται από τους αγώνες και τις θυσίες για την ελευθερία και την ανεξαρτησία της πατρίδας.
- Να έλθουν σε επαφή με άλλες μορφές τέχνης (μουσική, ζωγραφική), μέσω των οποίων διάφοροι καλλιτέχνες εμπνεύστηκαν από το ιστορικό γεγονός της θυσίας των πολιορκημένων κατοίκων του Μεσολογγίου.

12. Διαδικασία σεναρίου

Ο διδάσκων εισάγει τους μαθητές στην εισαγωγή του σχολικού εγχειριδίου, επεξεργάζεται και αναλύει το ποιητικό κείμενο στην τάξη και αναφέρεται στο ιστορικό πλαίσιο της πολιορκίας του Μεσολογγίου αξιοποιώντας τις ιστορικές γνώσεις των μαθητών. Στη συνέχεια ορίζει τις ομάδες εργασίας ως εξής:

ΟΜΑΔΑ Α': Οι ιδέες του ποιήματος-σύγκριση με άλλα έργα του Σολωμού.

ΟΜΑΔΑ Β': Τα ιστορικά γεγονότα.

ΟΜΑΔΑ Γ': Μουσική και Ελεύθεροι Πολιορκημένοι.

ΟΜΑΔΑ Δ': Ζωγραφική και Ελεύθεροι Πολιορκημένοι.

Ελεύθεροι Πολιορκημένοι- Σενάριο

Βιβλιογραφία

- Άπαντα Διονυσίου Σολωμού. Επιμέλεια Λίνου Πολίτη, Εκδόσεις Ίκαρος.
- Αλυσανδράτου Γ., Τα σολωμικά αποσπάσματα: Οι απόψεις των κριτικών και των λογίων, Νέα Εστία.
- Ελεύθεροι Πολιορκημένοι, επιμέλεια Στυλιανού Αλεξίου, Στιγμή.
- Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Τόμος ΙΒ' Εκδοτική Αθηνών.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α': Οι ιδέες του ποιήματος-σύγκριση με άλλα έργα του Σολωμού.

Να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις αναζητώντας πληροφορίες στο διαδίκτυο κάνοντας «κλικ» στους συνδέσμους που ακολουθούν:

[Διονύσιος Σολωμός-Βικιπαίδεια](#)

[Διονύσιος Σολωμός-Εφημερίδα Καθημερινή](#)

[Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού - Διονύσιος Σολωμός](#)

[Φωτόδεντρο](#)

1. Με ποια εκφραστικά μέσα ο ποιητής προβάλλει την αναγέννηση της φύσης;
2. «Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι» αποτελούνται από τρία σχέδια. Ποιο είναι το περιεχόμενό τους;
3. Να συγκρίνετε ως προς το περιεχόμενο το Β' απόσπασμα του σχολικού εγχειριδίου με τον «Πειρασμό» από το Γ' σχέδιο.

ΟΜΑΔΑ Β': Τα ιστορικά γεγονότα

Να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις από το σχολικό εγχειρίδιο «Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη» και αναζητώντας πληροφορίες στο διαδίκτυο κάνοντας «κλικ» στους συνδέσμους που ακολουθούν:

[Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού - Η Έξοδος του Μεσολογγίου](#)

[Έξοδος Μεσολογγίου](#)

1. Ποιο ιστορικό γεγονός ενέπνευσε τον Σολωμό στη δημιουργία των «Ελεύθερων Πολιορκημένων»;
2. Να παρουσιάσετε τις φάσεις της πολιορκίας και την Έξοδο του Μεσολογγίου.

ΟΜΑΔΑ Γ': Μουσική και Ελεύθεροι Πολιορκημένοι.

Κάνοντας «κλικ» στους συνδέσμους που ακολουθούν αναζητήστε στο διαδίκτυο μουσική των συνθετών Γιάννη Μαρκόπουλου και Χρήστου Λεοντή και απαντήστε στην ερώτηση:

[Ελεύθεροι Πολιορκημένοι - Γιάννης Μαρκόπουλος](#)

[Ελεύθεροι Πολιορκημένοι - Χρήστος Λεοντής](#)

1. Ποια από τις δύο μουσικές εκδοχές των «Ελεύθερων Πολιορκημένων» σας ικανοποίησε περισσότερο και γιατί;

ΟΜΑΔΑ Δ': Ζωγραφική και Ελεύθεροι Πολιορκημένοι.

Ελεύθεροι Πολιορκημένοι- Σενάριο

Κάνοντας «κλικ» στους συνδέσμους που ακολουθούν αναζητήστε στο διαδίκτυο εικόνες σχετικές με την Έξοδο του Μεσολογγίου. Στη συνέχεια σε πρόγραμμα **power point** επικολλήστε τις εικόνες. Εναλλακτικά, μπορείτε να κάνετε επικόλληση των εικόνων σε πρόγραμμα **word**.

[Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού-Εικόνες](#)

[Έξοδος Μεσολογγίου-Εικόνες](#)